

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

«___» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

для студентів

спеціальності	<i>012 Дошкільна освіта</i>
освітньої програми	<i>012.00.01 Дошкільна освіта</i>
освітньо-кваліфікаційного рівня	<i>молодший спеціаліст</i>

Київ – 2020

Розробник:

Доценко Альона Олександрівна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Доценко Альона Олександрівна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 25 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

26 серпня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	1,5/45
Курс	3
Семестр	5
Кількість змістовних модулів з розподілом	1,5
Обсяг кредитів	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45
Аудиторні	22
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	21
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: забезпечення майбутніх вихователів теоретичними знаннями з основ педагогічної психології, зокрема: озброєння студентів знаннями психологічних закономірностей навчання і виховання, особливостей педагогічної діяльності, а також здійснення практичної підготовки студентів для роботи з різними суб'єктами навчально-виховного процесу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогічна психологія» є:

- розкрити сутність теоретичних та методологічних основ педагогічної психології як науки;
- познайомити з понятійним апаратом дисципліни, сприяти засвоєнню стратегій та методів навчально-виховної роботи;
- навчити послідовно передавати дітям знання та життєвий досвід, які забезпечуватимуть високий навчально-виховний результат;
- розвивати практичні здібності щодо використання методів та прийомів навчання і виховання, з урахуванням психологічних закономірностей розвитку особистості, в навчально-виховному процесі;

- сформувати відповідальне ставлення до ролі вихователя, прагнення вдосконалювати свою професійну майстерність.

Вивчення даної навчальної дисципліни спрямоване на формування у студентів таких **компетентностей**:

- розкрити психологічні закономірності процесу виховання і навчання;
- аналізувати особливості педагогічної діяльності і особистості вихователя, як організатора навчально-виховного процесу;
- вироблення умінь та навичок застосування набутих знань у практичних сферах своєї діяльності, активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця;
- формувати відповідальне ставлення до ролі вихователя, прагнення вдосконалювати свою педагогічну майстерність, підвищувати свої професійні вміння на основі систематичної роботи з науковою літературою та вивчення здобутків науки.

3.Результати навчання за дисципліною

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- володіти базовими поняттями з теми педагогічна психологія;
- аналізувати наукові теорії та концепції педагогічної психології;
- усвідомлювати доцільність різних форм та методів педагогічної психології;
- практично використовувати набуті знання психології виховання та навчання;
- використовувати різноманітні техніки та прийоми для психологічного забезпечення педагогічної діяльності;
- розуміти значення педагогічної психології у майбутній професійній діяльності;
- розуміти психологічні особливості навчання та виховання дітей дошкільного віку;
- мати уявлення про особливості розвитку пізнавальної, емоційно-вольової та особистісного розвитку дітей дошкільного віку;
- вміти вибудовувати психологічний клімат у педагогічному та дитячому колективах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна				Семестровий контроль	Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні		
Змістовий модуль 1. Предмет педагогічної психології. Психологія навчання.							
Тема 1. Педагогічна психологія як наука	8	2	2	-	-	-	4
Тема 2. Психологія навчання. Своєрідність підготовки дошкільника до оволодіння учбовою діяльністю	8	2		2	-	-	4
Змістовий модуль 2. Психологія виховання. Психологічні основи праці педагога та психологічне забезпечення його діяльності							
Тема 1. Виховання як процес формування цілісної особистості. Психологічні особливості виховних впливів у дошкільному віці	8	2	2	-	-	-	4
Тема 2. Психологічна характеристика та складові педагогічної діяльності вихователя дошкільного закладу	11	2	2	2	-	-	5
Тема 3. Формування психологічної культури та розвиток педагогічних здібностей вихователя дошкільного закладу	8	2		2	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	45	10	6	6	-	-	21
Усього	45	10	6	6	-		21

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет педагогічної психології. Психологія навчання.

Тема 1. Педагогічна психологія як наука.

Предмет, завдання та сучасний стан розвитку педагогічної психології. Структура педагогічної психології. Зв'язок педагогічної психології з іншими науками. Методи дослідження у педагогічній психології. Понятійний апарат педагогічної психології.

Основні поняття теми: освіта, педагогічна діяльність, методологія, наукове пізнання, порівняльний, лонгітюдний, комплексний методи, спостереження, експеримент, праксіометрія.

Семінарське заняття 1. Становлення педагогічної психології як науки.

Основна література: 1, 2, 4,

Додаткова література: 2, 3, 5.

Тема 2. Психологія навчання. Психологічні аспекти підготовки дошкільника до оволодіння учбовою діяльністю

Психологічна характеристика процесу навчання. Психологічний аналіз дидактичних принципів навчання. Особливості навчальної мотивації. Гра як психологічна основа формування змісту навчання в дошкільному віці. Психологічні передумови формування у дітей уміння вчитися. Роль вихователя у підготовці дошкільника до оволодіння учбовою діяльністю. Критерії психологічної готовності дитини до школи.

Основні поняття теми: научіння, навчання, учіння, наслідування, вікарне научіння, когнітивне научіння, латентне научіння, научіння шляхом інсайту, научіння шляхом роздумів, перцептивне научіння, концептуальне научіння, орієнтовна основа діяльності, проблемне навчання, програмоване навчання, мотиви учіння, учбові дії, операції, прийоми, самоосвіта.

Практичне заняття 1. Розкрити сутність індивідуального та диференційованого підходу до навчання та фактори, які необхідно враховувати при виборі підходу.

Основна література: 1, 2, 4,

Додаткова література: 1, 4, 5.

Змістовий модуль 2. Психологія виховання. Психологічні основи праці педагога та психологічне забезпечення його діяльності

Тема 1. Виховання як процес формування цілісної особистості. Психологічні особливості виховних впливів у дошкільному віці

Підходи до визначення виховання, його закономірності. Мета, принципи, форми і методи виховного впливу. Поняття про моральність. Вчинок як одиниця моральної поведінки. Самовиховання та його специфіка. Вікові особливості виховання дошкільника. Виховання і гра, виховання і трудова діяльність дітей дошкільного віку. Критерії та показники вихованості дітей. Зв'язок дошкільного закладу і сім'ї у вихованні дітей. Психологія виховання дошкільників з порушеннями у поведінці.

Основні поняття теми: психічне зараження, наслідування, емпатія, ідентифікація, рефлексія, саморегуляція мотивації, внутрішній локус контролю, риси особистості, потреби, мотиви, виховання, моральна дія, стійкість моральних якостей особистості, вихованість, критерії вихованості.

Семінарське заняття 2. Виховання як процес формування цілісної особистості. Психологічні особливості виховних впливів у дошкільному віці

Основна література: 1, 2, 3,

Додаткова література: 1, 2, 3.

Тема 2. Психологічна характеристика та складові педагогічної діяльності вихователя дошкільного закладу

Сутність, структура та функції педагогічної діяльності. Спрямованість особистості педагога і типи педагогів. Педагогічні здібності та якості вихователя. Мотивація і продуктивність педагогічної діяльності у дошкільному закладі.

Основні поняття теми: педагогічні здібності (дидактичні, академічні, організаторські, комунікативні, перцептивні, сугестивні, мовні), педагогічні вміння, педагогічна спрямованість, педагогічна діяльність, педагогічна майстерність, педагогічний такт, педагогічне спілкування, авторитет особистості учителя, педагогічна діяльність, стиль педагогічної діяльності, стилі спілкування, педагогічний такт, педагогічний конфлікт.

Практичне заняття 2. Зробити узагальнення і записати в зошит основні виховні прийоми, що використовуються вихователем у дитячому садку.

Семінарське заняття 3. Психологічна характеристика та складові педагогічної діяльності вихователя дошкільного закладу.

Основна література: 3, 4, 5,

Додаткова література: 2, 4, 5.

Тема 3. Формування психологічної культури та розвиток педагогічних здібностей вихователя дошкільного закладу

Способи формування психологічної культури вихователя. Психогігієна педагогічної діяльності. Синдром професійного вигорання, його причини та способи подолання.

Основні поняття теми: педагогічна ерудиція, педагогічне цілепокладання, педагогічне мислення, практичне педагогічне мислення, педагогічна інтуїція, педагогічна імпровізація, педагогічний такт, педагогічна емпатія, педагогічна творчість

Практичне заняття 3. Дати визначення поняттям «психологічна культура», «педагогічні здібності». Дати психологічний портрет вихователя, що наділений педагогічними здібностями.

Основна література: 1, 2, 3,

Додаткова література: 1, 2, 3.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	3	3
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15
Виконання модульної роботи	25			1	25
Разом	53	-	34	-	87
Максимальна кількість балів			121		
Розрахунок коефіцієнта			1,21		

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії його оцінювання

Змістовий модуль 1. Предмет педагогічної психології. Психологія навчання.

Тема 1. Педагогічна психологія як наука.

Скласти словник термінів педагогічної психології як науки. Охарактеризувати історичні етапи та сучасний стан розвитку педагогічної психології.

Тема 2. Психологія навчання. Психологічні аспекти підготовки дошкільника до оволодіння учбовою діяльністю

Охарактеризувати основні теорії навчання (теорія поетапного формування розумових дій П.Я.Гальперіна, програмоване, розвиваюче, проблемне навчання та ін.). Дати характеристику позитивної навчальної мотивації.

Змістовий модуль 2. Психологія виховання. Психологічні основи праці педагога та психологічне забезпечення його діяльності

Тема 1. Виховання як процес формування цілісної особистості. Психологічні особливості виховних впливів у дошкільному віці

Охарактеризувати основні соціальні інститути виховання. Проаналізувати психологічні проблеми статевого виховання. Розкрити значення самодисципліни у формуванні особистості

Тема 2. Психологічна характеристика та складові педагогічної діяльності вихователя дошкільного закладу

Здійснити порівняльну характеристику індивідуальних стилів педагогічної діяльності вихователя. Обґрунтувати необхідність введення елементів психокорекції та психотерапії в педагогічній діяльності вихователя.

Тема 3. Формування психологічної культури та розвиток педагогічних здібностей вихователя дошкільного закладу

Підібрати методи та прийоми роботи вихователя-методиста з метою підвищення педагогічних здібностей та педагогічної культури вихователів. Розробити пам'ятку для вихователів з метою запобігання розвитку у них синдрому професійного вигорання.

Самостійна робота з кожної теми за робочою навчальною програмою оцінюється у сумі в діапазоні від 0 до 5 балів. Де,

5 балів, це коли робота студентом виконана в повному обсязі;

4 бали – якщо допускаються незначні помилки;

3 бали – якщо робота виконана майже на 50% від загального обсягу;

2 бали - обсяг виконаних завдань становить від 20% до 50% від загального обсягу;

1 бал - в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 20% від загального обсягу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в письмовій формі і містить 25 різних за формою тестів. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю

Контроль навчальної роботи студента здійснюється за модульно-рейтинговою. Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль здійснюється на кожному занятті в межах змістового модулю, має навчальний характер, може проводитись в формі опитування, виконання практичних та тестових завдань. Проміжний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістового модулю та передбачає виконання студентами завдань для модульного контролю. Тестові завдання модульного контролю складаються з відкритих та закритих запитань.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

6.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогічна психологія»

Разом 45 год., лекції 10 год., семінарські заняття – 6 год., практичні заняття - 6 год., самостійна робота – 21 год., модульний контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2.		
Назва модуля	Предмет педагогічної психології. Психологія навчання		Психологія виховання. Психологічні основи праці педагога та психологічне забезпечення його діяльності		
Лекції	Тема 1.	Тема 2.	Тема 1.	Тема 2.	Тема 3.
Теми лекцій	Педагогічна психологія як наука.	Психологія навчання. Психологічні аспекти підготовки дошкільника до оволодіння учбовою діяльністю	Виховання як процес формування цілісної особистості. Психологічні особливості виховних впливів у дошкільному віці	Психологічна характеристика та складові педагогічної діяльності вихователя дошкільного закладу	Формування психологічної культури та розвиток педагогічних здібностей вихователя дошкільного закладу
Теми практичних занять		Психологічні аспекти підготовки дошкільника до оволодіння учбовою діяльністю		Психологічна характеристика та складові педагогічної діяльності вихователя дошкільного закладу	Формування психологічної культури та розвиток педагогічних здібностей вихователя дошкільного закладу
Теми семінарських занять	Становлення педагогічної психології як науки.		Виховання як процес формування цілісної особистості. Психологічні особливості виховних впливів у дошкільному віці	Психологічна характеристика та складові педагогічної діяльності вихователя дошкільного закладу	
Самостійна робота	Пункт 6.2.				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота				
Підсумковий контроль	Залік				

8. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Власова О.І. Педагогічна психологія: Навч. посібник —К.: Либідь, 2005. - 400 с.
2. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: навч. посіб. / М'ясоїд П.А. – К.: Вища школа, 2001. 487 с.
3. Максименко С.Д. Загальна психологія / Максименко С.Д., Соловієнко В.О. – К.: МАУП, 2000. - 256
4. Вікова і педагогічна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін., - 2-е вид., допов. -К.: Каравела, 2009. - 400 с.
5. Савелюк Н.М. Психологія педагогічна: Навчальний посібник. – Кременець: КОГПІ ім. Тараса Шевченка, 2012. – 288 с.

Додаткова:

1. Основи психології / [за ред. О.В.Киричука, В.А.Роменця]. - К.: Либідь, 2002.- 632 с.
2. Павелків Р. В. Педагогічна психологія: (теоретичні концепції та практикум) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. В. Павелків, М. М. Заброцький. - Рівне, 2003. – 297 с.
3. Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія / В.М.Поліщук. - Суми, 2007. - 330 с.
4. Бех І. Д. Виховання особистості: навч. метод. посіб. :Кн.2.Особистісно-орієнтований підхід: науково-практичні засади /Д. Бех. - К.: Либідь, 2003. - 342 с.
5. Степанов О.М. Основи психології і педагогіки / Степанов О.М., Фібула М.М – К.: Вища школа, 2003. - 384 с.

Додаткові ресурси

https://subject.com.ua/psychology/pedagog_psychology/2.html - Педагогічна психологія: навчально-методичний посібник